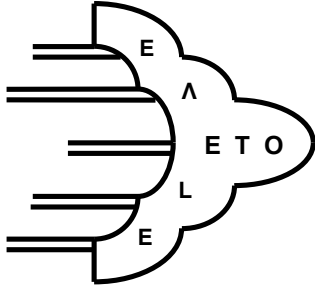

ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ (ΕΛΕΤΟ)
Hellenic Society for Terminology (ELETO)

ΓΡΑΦΕΙΑ:

Λεωφ. Συγγρού 63, 11745 ΑΘΗΝΑ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ:

Λεωφ. Συγγρού 63, 11745 ΑΘΗΝΑ

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ:

Τηλ.: 210 8662069, 6974321009, 6949573108

Ηλ-Ταχ.: valeonti@otenet.gr

Ιστότοπος: <http://www.eleto.gr/>

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΛΕΤΟ:

Μελέτη, εκπόνηση, ... και με οποιοδήποτε τρόπο ανάπτυξη της Ελληνικής Ορολογίας... Συμβολή στην ανάπτυξη της Ελληνικής Γλώσσας και προώθηση του ρόλου της στη διεθνή Ορολογία...

(Από το Καταστατικό)

Αρ.170 Σεπτέμβριος – Οκτώβριος 2021
ISSN 1106-1073

Τιμή: 3 λεπτά

Ανοιχτή Συζήτηση

στο 13ο Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»

Το 13ο Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία», 11–13 Νοεμβρίου 2021, θα κλείσει με μια Ανοιχτή Συζήτηση (στρογγυλό τραπέζι) με θέμα

Ο επιστημονικός λόγος κατά την περίοδο του Νεοελληνικού Διαφωτισμού

Η Ανοιχτή Συζήτηση θα διεξαχθεί το απόγευμα της τελευταίας ημέρας του Συνεδρίου (Σάββατο 13 Νοεμβρίου 2021), ώρα 17.00–19.00.

Τη συζήτηση θα διευθύνει ο ομότιμος καθηγητής ΕΜΠ **Θεοδόσης Τάσιος**, ο οποίος και θα κάνει μια γενική εισαγωγή.

Ακολουθούν τα ονόματα των συνομιλητών και συνομιλητριών, καθώς και ο τίτλος και σύντομη περίληψη του θέματος που θα καλύψει ο/η καθένας/καθεμιά.

1. **Τίτικα Δημητρούλια**, Καθηγήτρια Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Συντονίστρια Γαλλοφωνίας

Μεταφραστικές και ορολογικές πρακτικές με εκπαιδευτική στόχευση στον Νεοελληνικό Διαφωτισμό

Στόχος της παρούσας ανακοίνωσης είναι να παρουσιάσει ορισμένες μεταφραστικές-μεταγραφικές πρακτικές στον Νεοελληνικό Διαφωτισμό με εκπαιδευτικό προσανατολισμό και με μελέτη περίπτωσης τρία Ονομαστικά: τη μετάφραση, με πολλές παρεμβάσεις, του έργου του Κομένιου *Orbis pictus*, το οποίο μεταφράζεται ως *Ονομαστικόν περί του παντός* (Πέστη, 1806) από τον ιερομόναχο Άνθιμο Παπά, διδάσκαλο σε σχολείο της Πανονίας και δύο Ονομαστικά του ιερομόναχου Στέφανου Κορμητιά, στην *Εγκυκλοπαιδεία γραμματικής, ρητορικής και ποιητικής* («Ονομαστικόν. Περιέχον τας εις τον κοινωνικόν βίον αναγκαιότητας διαφόρων πραγμάτων σημαντικές λέξεις εν διαφόροις υποθέσεσιν», τόμος α', Βιέννη, 1812) και στα *Παιδαγωγικά μαθήματα. Αναγνωστικά (Ονομαστικόν. Περιέχον όσα συμβάλλουσιν ου μόνον εις έτι ευχερεστέραν ανάγνωσιν εν επιγνώσει, αλλά και εις γνώσιν πραγμάτων οικιακών τε και φυσικών, Πέστη, 1827)*.

Και στις δύο περιπτώσεις, έχουμε να κάνουμε με ονομαστικά λεξικά, που μεταφράζονται και/ή συντάσσονται από ευρυμαθείς λογίους προς χρήση των μαθητών. Πρόκειται ειδικότερα για θησαυρούς, που συγκεντρώνουν υπό συγκεκριμένους όρους-εννοιολογικούς κόμβους τις σχετικές προς αυτούς λέξεις και φράσεις. Παρουσιάζει ενδιαφέρον η διάρθρωσή τους, οι παρεμβάσεις που γίνονται στην περίπτωση της μετάφρασης του έργου του Κομένιου, οι επιλογές των κόμβων, όπως και η συσχέτισή τους με την στόχευσή τους. Παράλληλα, η μελέτη τους συνεισφέρει στη διαμόρφωση της εικόνας μας για την επαφή επιφανών και μη δασκάλων της εποχής με τις επιστημονικές εξελίξεις του Ευρωπαϊκού διαφωτισμού και την αντίληψή τους για την ενσωμάτωση των εξελίξεων αυτών στην εκπαιδευτική πράξη, με την συγκέντρωση και/ή απόδοση της ορολογίας στα ελληνικά, στο πλαίσιο των γλωσσικών τους αντιλήψεων.

13^ο Συνέδριο

«Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»

11–13 Νοεμβρίου 2021, Διαδικτυακό

<http://www.eleto.gr/gr/Conference13.html>

Αφιερωμένο στον Ιωάννη Καποδίστρια

Για να εγγραφείτε:

- Μπείτε στην παραπάνω ιστοσελίδα
- Κατεβάστε τη φόρμα αίτησης εγγραφής
- Συμπληρώστε την και στείλτε την αφού πρώτα καταβάλετε το κόστος συμμετοχής σας όπως καθορίζεται στην αίτηση.

Άλλες πληροφορίες από:

Γραμματεία του Συνεδρίου:

τηλ. +30 210 7245534,

ηλ-ταχ. tsiamasge54@outlook.com.gr

Οργανωτική Επιτροπή:

τηλ. +30 6974321009, ηλ-ταχ. valeonti@otenet.gr

2. **Αλεξάνδρα Σφοίνη**, Κύρια Ερευνήτρια, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών

Επιστημονική ορολογία και μετάφραση την περίοδο του Νεοελληνικού Διαφωτισμού

Κατά την περίοδο του Νεοελληνικού Διαφωτισμού οι μεταφράσεις από ευρωπαϊκές γλώσσες αυξάνονται και ειδικότερα στον τομέα των επιστημών, ενώ ταυτοχρόνως τίθεται το ζήτημα της γλώσσας και της ορολογίας των μεταφράσεων.

→→→

ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ No 170, September – October 2021,
ISSN 1106-1073
Bimonthly edition of
Hellenic Society for Terminology (ELETO)
Syngrou Ave. 63, GR-11745 ATHENS GREECE

Οι μεταφραστές αμφιταλαντεύονται ανάμεσα στην αρχαϊζουσα και την καθομιλουμένη, αναζητούν ελληνικούς όρους στην «πλούσια προγονική αποθήκη» ή πλάθουν νεολογισμούς με σκοπό τη δημιουργία μιας επιστημονικής ορολογίας. Στην παρουσίαση αυτή θα εξεταστεί από ποιες γλώσσες γίνονται οι μεταφράσεις και θα δοθούν παραδείγματα μετάφρασης της ορολογίας ανά επιστημονικό τομέα (μαθηματικά, φυσική, χημεία, ιατρική).

3. Άννα Ταμπάκη, Ομότιμη Καθηγήτρια ΕΚΠΑ

Δημιουργία κρίσιμων νεολογισμών και κοραϊκή 'μετακένωση'

Με αφετηρία τους ίδιους τους όρους «Διαφωτισμός» και «Φώτα», θα σταθούμε σε ορισμένους κρίσιμους νεολογισμούς που πολιτογραφήθηκαν στην παιδεία μας στους 18ο και αρχόμενο 19ο αιώνα: από τους κοινόχρηστους πλέον «ανεξίθρησκαία», «πολιτισμός», «ιδεολογία», εκ των οποίων ο πρώτος ανήκει στον Ευγένιο Βούλγαρι, ενώ οι δυο τελευταίοι στον Κοραή, θα ασχοληθούμε και με άλλους που εισηγήθηκε ο ίδιος και οι οπαδοί του και αφορούν σε ρεύματα και γραμματικά είδη (ρωμαντισμός, μυθιστορία, μυθιστόρημα) κ.ά.

4. Τέλης Τύμπας, Καθηγητής Ιστορίας της Τεχνολογίας στους Νεότερους Χρόνους, ΕΚΠΑ

Από τις υλικότητες στις έννοιες της νεωτερικότητας: Η εισαγωγή της 'επικίνδυνης' έννοιας 'τεχνολογία' στην ελληνική γλώσσα

Από τις εργασίες διακεκριμένων ιστορικών της τεχνολογίας γνωρίζουμε πλέον ότι η έννοια 'τεχνολογία' δεν προϋπάρχει της νεωτερικότητας αλλά εισάγεται μετά την αρχική εισαγωγή και πρώτη διάχυση της χρήσης μηχανών, στο πλαίσιο της σύνδεσής τους με γραμμές και της διαμόρφωσης δικτύων μηχανών. Η αντικατάσταση των 'βιομηχανών' ή 'χυδαίων' τεχνών από την 'τεχνολογία' λαμβάνει χώρα σε συνδυασμό με την αντικατάσταση της 'φυσικής φιλοσοφίας' από την 'επιστήμη'. Μετά από μια αφετηρία ως η επιστήμη των βιομηχανικών τεχνών, η τεχνολογία αποκτά ένα νόημα πιο κοντά στο σημερινό με την παρεμβολή της 'επιστημονικής οργάνωσης της εργασίας' (τείλορισμός) και της 'μαζικής παραγωγής' με βάση τον εκμηχανισμό (φορδισμός), στο πλαίσιο του κινήματος της 'τεχνοκρατίας'.

Ο ομότιμος καθηγητής του MIT Leo Marx αναφέρεται στην τεχνολογία ως μια έννοια 'επικίνδυνη' επειδή η εισαγωγή και διάχυσή της συνέβαλε στην απροσδιοριστία ως προς το υποκείμενο της ιστορίας στη νεωτερικότητα και, ως συνέπεια, στην ανάδυση και εδραίωση ενός 'τεχνολογικού ντετερμινισμού'. Ο,τι, όμως, γνωρίζουμε για την ιστορία της έννοιας προέρχεται από τις περιπτώσεις χωρών όπως οι ΗΠΑ και η Γερμανία. Η παρουσίαση θα εισάγει στην ιστορία της εισαγωγής της έννοιας 'τεχνολογία' στην ελληνική γλώσσα. Θα ισχυριστούμε ότι η ιστορία αυτή παρέχει μια πολύτιμη βάση για μια σειρά απαραίτητων συγκρίσεων, οι οποίες θα μας επιτρέψουν να κατανοήσουμε καλύτερα και την διεθνή ιστορία της έννοιας.

5. Κώστας Βαλεοντής, Φυσικός-Ηλεκτρονικός, Πρόεδρος της ΕΛΕΤΟ

Γλώσσα και ορολογία στο βιβλίο «Φυσικής απάνθισμα» του Ρήγα Φεραίου

Το βιβλίο με τον τίτλο «Φυσικής απάνθισμα» του Ρήγα Φεραίου εκδόθηκε το 1790 στη Βιέννη και ο συγγραφέας του δηλώνει ήδη τον σκοπό της έκδοσης με τον υπότιτλο-αφιέρωση «Διά τους αγχίνους και φιλομαθείς Έλληνες». Πρόκειται για μια συλλογή γνώσεων «φυσικής ιστορίας», αποτελούμενο από κεφάλαια αστρονομίας, μετεωρολογίας, φυσικής γεωγραφίας, ανθρωπολογίας, φυσικής κ.ά.

Σκοπός της εισήγησης είναι, ύστερα από καταγραφή και μελέτη της γλώσσας του έργου, μέσω των λεξικών μορφών που χρησιμοποιεί ο Ρήγας, να διερευνηθεί ο τρόπος με τον οποίο προσπαθεί να εκλαϊκεύσει την επιστημονική γνώση που πραγματεύεται και να την κάνει ευκολονόητη για τους «αγχίνους και φιλομαθείς» αναγνώστες του και αν εκπληρώνεται, τελικά, η πρόθεσή του την οποία εκφράζει στον πρόλογο του βιβλίου απευθυνόμενος στους αναγνώστες: «Θθεν αφορώντας ο σκοπός μου εις το να ωφελήσω το γένος μου και όχι, προς επίδειξιν, να επισωρεύσω λέξεις εις αυτό μου το απάνθισμα, έπρεπε να το εκθέσω με σαφήνεια όσον το δυνατόν, όπου να το καταλάβουν όλοι και να αποκτήσουν μίαν παραμικράν ιδέαν της καταλήπτου Φυσικής».

Συνέδρια/Συμπόσια/Σεμινάρια σχετικά με την Ορολογία (Διαρκής Κατάλογος του «Ο»)

Ο κατάλογος συνεδρίων, συμποσίων, σεμιναρίων, εργομηγύρων, αλλά και διεθνών ορολογικών προϊόντων που δημοσιεύεται παρακάτω περιλαμβάνει εκδηλώσεις που έχουν σχέση με Ορολογία και πρόκειται να διεξαχθούν στο άμεσο μέλλον, ή έχουν πρόσφατα διεξαχθεί, καθώς και άλλα ορολογικά νέα. Η πληροφόρηση του «Ο» για τις εκδηλώσεις αυτές προέρχεται κυρίως από τη συχνή ηλεκτρονική ενημέρωση της ΕΛΕΤΟ από το Infoterm (Διεθνές Κέντρο Πληροφοριών για την Ορολογία: <http://linux.infoterm.org/>), και από την ΕΑFT (Ευρωπαϊκή Ένωση Ορολογίας: www.eaft-aet.net), των οποίων η ΕΛΕΤΟ είναι μέλος.

1. «2020-2022 Online Terminology Program». (<https://upf.us9.list-manage.com/track/click?u=0b3ff911702647360fcd6b65cb&id=7d60998e30&e=d07dbf8bf1>) του Ινστιτούτου IULA (Institut de Lingüística Aplicada)· υπεύθυνη: η Teresa Cabré, διευθύντρια του προγράμματος Online Master in Terminology.
2. 2nd interdisciplinary conference on National languages in academic research and higher education, 7-8 October, Tallinn, Estonia (<https://termcat.us10.list-manage.com/track/click?u=7cd8149438b3eb88893ce2987&id=21233aa9c1&e=f7b56cb749>)
3. «Υβριδικό» Συνέδριο Scientific, administrative and educational dimensions of terminology, επιτόπια (Vilnius, Lithuania) και επιγραμμικά, 21-22 Οκτωβρίου 2021. (<http://iki.lt/4-oji-tarptautine-mokslines-terminologijos-konferencija/>)
4. Σύνοδος Κορυφής της ΕΑFT (EAFT Summit 2020), 25-26 Νοεμβρίου 2021, Δουβλίνο (Ιρλανδία), με θέμα «Terminology in Challenging Circumstances» (<https://termcat.us10.list-manage.com/track/click?u=7cd8149438b3eb88893ce2987&id=7b44f6bdf2&e=f7b56cb749>)
5. Δίγλωσση (ιρλανδικά – αγγλικά) βάση όρων COVID-19 της ερευνητικής ομάδας Gaois (www.gaois.ie) του DCU (Dublin City University) (<https://www.gaois.ie/en/terminology/covid-19/?Query=coronavirus&PerPage=20>).
6. EuroWeb, το πανευρωπαϊκό δίκτυο προσώπων από ακαδημαϊκό χώρο, μουσεία, οικολογία, πολιτιστικούς και δημιουργικούς κλάδους με σκοπό την «γεφύρωση των σημερινών πολιτισμικών, πολιτικών και γεωγραφικών χασμάτων... Πληροφορίες: <https://eaft-aet.net/nc/en/news/>.
7. Λεξικό των αλλεργιών (Lèxic d'allergies -'Lexicon of allergies') με 1972 όρους που σχετίζονται με αλλεργικές διαταραχές από διάφορα αλλεργιογόνα, κυρίως φάρμακα, τροφές, χημικές ουσίες και φυτά. Η ορολογία αυτή είναι μέρος της Καταλανικής επέκτασης της πολυγλωσσικής, κωδικοποιημένης ορολογίας της κλινικής υγειονομικής περιθαλψής SNOMED CT (Systematized Nomenclature of Medicine - Clinical Terms). <https://termcat.us10.list-manage.com/track/click?u=7cd8149438b3eb88893ce2987&id=8cb61990d7&e=f7b56cb749>
8. XLI International VAKKI Symposium, 10-11 Φεβρουαρίου 2022, Vaasa Φινλανδίας (<https://sites.uwasa.fi/vakki/en/symposia/vakki-symposium-2022/>)
9. Βάση TermOfis (bretonic langua.) (<https://termcat.us10.list-manage.com/track/click?u=7cd8149438b3eb88893ce2987&id=3ff3fa46a8&e=f7b56cb749>) (76912 γαλλοβρετονικά λήμματα.
10. Συνέδριο Slovko – the 11th international conference on NLP, Corpus Linguistics and Interdisciplinarity, 13-15 October 2021, Bratislava, Slovakia. (<https://korpus.sk/slovko.html?ct=t%28EAFT+Newsletter+126+summer+2021%29>)
11. Ορολογία των βιντεοπαιχνιδιών Terminologia dels videojocs ('Videogame Terminology'), από την Termcat, με 330 καταλανικούς όρους με ορισμούς καθώς και ισοδύναμους όρους στα ισπανικά, γαλλικά, αγγλικά και γερμανικά (<https://www.termcat.cat/ca/diccionaris-en/linia/9/presentacio>)
12. Textile Dictionary (επιγραμμικό πολύγλωσσο λεξικό όρων υφαντουργίας) (<https://historicaltextiles.org/dictionary/>)

K.B.

Juan Carlos Sager, ένας πρωτοπόρος της Ορολογίας, της Μετάφρασης και της Εφαρμοσμένης γλωσσολογίας (1929-2021)

Έφυγε τον περασμένο Φεβρουάριο ο **Juan Carlos Sager** (1929-2021), ένας επιστήμονας που άφησε σημαντικής αξίας κληρονομιά στους τομείς Ορολογίας, Μετάφρασης και Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας, τόσο στο πεδίο του στοχασμού όσο και στο πεδίο της πράξης. Ασχολήθηκε εκτεταμένα με την ορολογία, την τυποποίηση και την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στα πεδία γλώσσας και ορολογίας, και όπως ο ίδιος είχε πει, στον Eugen Wüster χρωστά την ενασχόλησή του με την ορολογία. Συνέβαλε στην ίδρυση και λειτουργία του INFOTERM και της ISO/TC 37 και στην πολιτική πολυγλωσσίας της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, ενώ ήταν επί σειρά ετών επιμελητής περιοδικών ορολογίας και γλωσσολογίας.

Ο Sager ήταν πολυγραφότατος: στον κατάλογο του OCLC στο όνομά του ως συγγραφέας, μεταφραστής, δημιουργός, συντελεστής κτλ. αναφέρονται 89 έργα σε 391 δημοσιεύσεις σε 5 γλώσσες (<http://worldcat.org/identities/lccn-n81080986/>). Πολλά είναι επίσης τα δημοσιεύματα αφιερωμένα ή που κάνουν αναφορές στο έργο του. Εδώ δεν μπορούμε να τα απαριθμήσουμε όλα, θα σταθώ σε ένα για την ιδιαίτερη αξία του και μέχρι σήμερα παρά τα αρκετά χρόνια από την αρχική συγγραφή. Πρόκειται για το βιβλίο με τίτλο "A Practical Course in Terminology Processing" (John Benjamins Publishing Company, 1990) το οποίο αποτελεί, όπως σημειώνει στην Εισαγωγή, καρπό της πολύχρονης εμπειρίας του από τη διδασκαλία ορολογίας. Μπορεί να θεωρηθεί κλασικό για την ορολογία, τις έννοιες και τους ορισμούς, καθώς και τις σχέσεις της με τη γλωσσολογία, την εφαρμοσμένη γλωσσολογία και την επιστήμη της πληροφόρησης, αλλά επίσης μπορεί να αποτελέσει έναυσμα για στοχασμό και συζήτηση πάνω στον χαρακτήρα και τον ρόλο της Ορολογίας σήμερα.

Το βιβλίο χωρίζεται σε οκτώ κεφάλαια. Το πρώτο κεφάλαιο με τίτλο «What is terminology?» (Τι είναι ορολογία;) αφιερώνεται στα γενικά ζητήματα γύρω από τη θεωρία και την πρακτική στο πεδίο της ορολογίας. Αναφέρεται στα επιστημονικά πεδία που επεδόρασαν στην ανάπτυξη της, όπως είναι η γλωσσολογία και η λεξικογραφία, η επιστήμη της πληροφόρησης, η επιστημολογία, η φιλοσοφία και η ψυχολογία. Όσον αφορά ειδικότερα τη σχέση με τη γλωσσολογία, επισημαίνει ότι διακρίνεται από τη γενική γλωσσολογία γιατί καθένα από τα δύο πεδία έχει τις δικές του θεωρίες για το λεξιλόγιο μιας γλώσσας και τη δική του μεθοδολογία. Η εφαρμοσμένη γλωσσολογία, από την άλλη, έφερε πιο κοντά τα δύο πεδία, ώστε να μπορεί να θεωρηθεί η ορολογία ως μέρος της γλωσσολογίας το οποίο περιγράφει και ασχολείται με το λεξιλόγιο των ειδικών γλωσσών. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, η άποψή του είναι, και τη διατυπώνει σαφώς από την αρχή, ότι η ορολογία δεν είναι και δεν μπορεί να είναι ξεχωριστό επιστημονικό πεδίο αλλά «θέμα σε κάθε σχεδόν σύγχρονο εκπαιδευτικό πρόγραμμα».

Σχετικά δε με τη λέξη «ορολογία» (terminology), της δίνει τρεις σημασίες: δραστηριότητα (για τη συλλογή, περιγραφή και παρουσίαση των όρων), θεωρία (για την ερμηνεία των σχέσεων μεταξύ εννοιών και όρων) και λεξιλόγιο (ενός ειδικού θεματικού πεδίου).

Τα επόμενα τρία κεφάλαια ασχολούνται με τις τρεις διαστάσεις της ορολογίας, τις απόψεις δηλαδή από τις οποίες μελετάται η ορολογία (και οι οποίες έχουν γίνει αντικείμενο προβληματισμών γύρω από τη Γενική και νεότερες θεωρίες της Ορολογίας, τον καθοριστικό ή όχι ρόλο της Τυποποίησης κτλ.):

- γνωστική διάσταση (cognitive dimension): από την άποψη του αντικειμένου αναφοράς (referent)
- γλωσσική διάσταση (linguistic dimension): από την άποψη της κατασήμενσης που δίνεται στο αντικείμενο αναφοράς, και
- επικοινωνιακή διάσταση (communicative dimension): από την άποψη της σχέσης κατασήμενσης και αντικειμένου αναφοράς, δηλαδή της χρήσης των ορολογιών.

Τα επόμενα κεφάλαια αφιερώνονται στη συλλογή (compilation of terminology), αποθήκευση (storage of terminology), ανάκτηση (retrieval of terminology) και χρήση της ορολογίας (usage of terminology).

Αξίζει επίσης να αναφερθεί ο χωρισμός της βιβλιογραφίας στις παρακάτω θεματικές περιοχές που δίνει μια ενδεικτική εικόνα του εύρους μελέτης της ορολογίας:

- Concepts and concept systems (έννοιες και συστήματα εννοιών)
- Terminography (Ορογραφία)
- Lexicography (Λεξικογραφία)
- Lexical data processing (Επεξεργασία λεξικών δεδομένων)
- Termbank design and implementation (Σχεδιασμός και υλοποίηση τραπεζών όρων)
- Information Science (Επιστήμη της πληροφόρησης)
- General linguistic aspects (Γενικά γλωσσικά θέματα)
- Dictionaries and standards (Λεξικά και πρότυπα)

Αναφορά στο παραπάνω βιβλίο του Sager και στη θεωρητική προσέγγιση που διατυπώνει για το πεδίο και τις λειτουργίες της Ορολογίας γίνεται σε αρκετές μεταγενέστερες εργασίες. Ενδεικτικά εδώ αναφέρω το βιβλίο της Rita Temmerman με τίτλο "Towards new ways of terminology description: The sociocognitive approach" (John Benjamins Publishing Company, 2000).

Τέλος, αξίζει μια περιδιάβαση στο βιβλίο του με τίτλο "Essays on Definition" (John Benjamins Publishing Company, 2000), το οποίο περιέχει ανθολογημένα από τον ίδιο σχετικά κείμενα άλλων στοχαστών, από τον Πλάτωνα και τον Αριστοτέλη, τον Πασκάλ, τον Ισίδωρο της Σεβίλλης, τον Σπινόζα, τον Τζον Λοκ, τον Λάιμπνιτς, τον Μπέρκλεϊ, τον Καντ, τον Τζον Σπούαρτ Μιλ και τον Ρίκερτ.

K.T.

Στη ΓΩΝΙΑ ΤΟΥ ΓΕΣΥ¹ έλα κι εσύ

1. Liberal Arts and Sciences ↔ Ελευθέρια Τέχνες και Επιστήμες

Κατά την εξέταση αιτήματος της καθηγήτριας του Αγγλικού Τμήματος ΑΠΘ κας **Μαρίνας Μαθαιουδάκη**, για την ισοδύναμηση στα ελληνικά του αγγλικού όρου **Liberal Arts and Sciences**, μελετήθηκε η σύγχρονη έννοια 'Liberal Arts' που περιγράφεται με τον παρακάτω ορισμό του λεξικού Webster's RHUD:

liberal arts
the academic course of instruction at a college intended to provide general knowledge and comprising the arts, humanities, natural sciences, and social sciences, as opposed to professional or technical subjects.

και υιοθετήθηκαν από το ΓΕΣΥ οι ισοδυναμίες όρων:

Liberal Arts	Ελευθέρια Τέχνες
Liberal Arts and Sciences	Ελευθέρια Τέχνες και Επιστήμες

2. Όροι που εξετάστηκαν στις βικιομάδες του ΕΔΟ ή προέκυψαν από τις συζητήσεις σε αυτές

α. Βικιομάδα Φυσικοί Πόροι – Δελτίο 2021-003 **xeric moisture regime**

Εξετάστηκε η συζήτηση του ΕΔΟ και υιοθετήθηκαν οι ισοδυναμίες γεωλογικών όρων:

pedology, edaphology, soil science	πεδολογία, εδαφολογία
pedogenesis, soil genesis, soil formation	πεδογένεση
soil moisture	εδαφική υγρασία
soil moisture regime	εδαφικό υγρασιακό καθεστώς, καθεστώς εδαφικής υγρασίας
xeric soil moisture regime	ξηρικό εδαφικό υγρασιακό καθεστώς, ξηρικό καθεστώς εδαφικής υγρασίας

¹ ΓΕΣΥ: Γενικό Επιστημονικό Συμβούλιο της ΕΛΕΤΟ

β. Βικιομάδα Τεχνολογία – Δελτίο 2021-002 geographical redundancy

Από τη συζήτηση του ΕΔΟ, εγκρίθηκαν οι ισοδυναμίες:

redundant	πλεονάζων, πλεοναστικός
geographical redundancy, geo-redundancy, georedundancy	γεωπλεονασμός, γεωγραφικός πλεονασμός

γ. Βικιομάδα Τεχνολογία – Δελτίο 2021-003 contact interface automated device

Από τη συζήτηση στη βικιομάδα, εγκρίθηκαν οι ισοδυναμίες:

contact interface automated device	αυτοματοποιημένη διάταξη (σύνδεσης) με διεπαφή επαφής
---	--

δ. Βικιομάδα Τεχνολογία – Δελτίο 2021-004 output/s

Από τη συζήτηση στη βικιομάδα, εγκρίθηκαν οι ισοδυναμίες:

input¹	είσοδος
input²	στοιχείο εισόδου, εισερχόμενο
output¹	έξοδος
output²	στοιχείο εξόδου, εξερχόμενο

ε. Βικιομάδα Χημεία – Δελτίο 2021-001 update (vaccine)

Από τη συζήτηση στη βικιομάδα, εγκρίθηκαν οι ισοδυναμίες:

Α. Ρήματα

update, adjust {the vaccine}	επικαιροποιώ, ενημερώνω {το εμβόλιο}
adapt {the vaccine}	προσαρμόζω {το εμβόλιο}
redesign {the vaccine}	ανασχεδιάζω {το εμβόλιο}

Β. Ουσιαστικά

update, adjustment {of the vaccine}	επικαιροποίηση, ενημέρωση {του εμβολίου}
adaptation/adaption {of the vaccine}	προσαρμογή {του εμβολίου}
redesign {of the vaccine}	ανασχεδιασμός {του εμβολίου}

στ. Βικιομάδα Οικονομικά – Δελτίο 2021-002 utility token

Από τη συζήτηση στη βικιομάδα, εγκρίθηκαν οι ισοδυναμίες, στο θεματικό πεδίο (κρυπτονομίσματα):

token	μάρκα
utility token	συναλλακτική μάρκα

3. Νέοι γεωλογικοί όροι για το Αγγλοελληνικό γλωσσάριο γεωλογικών όρων

Στο πλαίσιο της ορολογικής συνεργασίας της ΕΛΕΤΟ με την Ελληνική Γεωλογική Εταιρεία (ΕΓΕ), ύστερα και από διαβούλευση μεταξύ των μελών της ΕΓΕ, το ΓΕΣΥ υιοθέτησε τις ισοδυναμίες των ακόλουθων δύο ομάδων όρων.

actinolite	ακτινόλιθος (ο)
tremolite	τρεμολίτης (ο)
amphibole	αμφίβολος (ο)
pyroxene	πυρόξενος (ο)
websterite	γουεμπστερίτης {< αγγλ. όν. Webster}
wehrlite	βερλίτης {<όν. Wehrle, γερμ. φωνητ.}
laurite	λωρίτης {< αγγλ. όν. Laurie}
slate	σχιστόλιθος
ophiolite (commonly pl. ophiolites)	οφιόλιθος (πλ. οφιόλιθοι)
sodalite	σοδαλίτης, νατραλίτης
dunite	δουνίτης
dumortierite	ντυμορτιερίτης {< γαλλ. όν. Eugène Dumortier}

και

depositional setting	αποθεσιακό σκηνικό
carbonate {n., pl. carbonates}	ανθρακικό, ανθρακικό ιζήμα, {πλ. ανθρακικά ιζήματα, ανθρακικά πετρώματα, συχνά σκέτο ανθρακικά}
carbonate {adj.}	ανθρακικός, -ή, -ό
carbonate factory	εργοστάσιο ανθρακικού ιζήματος
planktic carbonate factory	πλαγκτικό εργοστάσιο ανθρακικού ιζήματος
plankton {n.}	πλαγκτό(ν) (-ού) (το) {ουσ. χωρίς πλ.}
planktic, "planktonic"	πλαγκτικός, -ή, -ό, αδόκ. πλαγκτονικός
benthos {n.}	βένθος (-ους) (το) {ουσ. χωρίς πλ.}
benthic, "benthonic"	βενθικός, -ή, -ό, αδόκ. βενθονικός
nekton {n.}	νηκτό(ν) {ουσ. χωρίς πλ.}
nektic, "nektonic"	νηκτικός, -ή, -ό, αδόκ. νεκτονικός

4. track changes ⇔ ιχνηλάτηση (των) αλλαγών

Μετά τη συζήτηση σχετικού ερωτήματος της καθηγήτριας του Πανεπιστημίου Κύπρου **Άννας Παναγιώτου**, το ΓΕΣΥ υιοθετήσε ότι στο θεματικό πεδίο (επεξεργασία κειμένου) η καταλληλότερη ελληνική κατασάμηση της έννοιας 'track changes' είναι:

track changes ⇔ ιχνηλάτηση (των) αλλαγών

5. Λογισμικά επόπτες και υπερεπόπτες

Μετά το σχετικό ερώτημα του πληροφορικού **Κ. Καρβέλα** το ΓΕΣΥ υιοθέτησε τις ισοδυναμίες όρων στην <Τεχνολογία πληροφοριών>:

supervisor ⇔ επόπτης

hypervisor ⇔ υπερεπόπτης

Πρόκειται για λογισμικά. Το λογισμικό 'supervisor' έχει ήδη αποδοθεί στη Βάση TELETERM με τον ισοδύναμο ελληνικό όρο **επόπτης**. Το λογισμικό 'hypervisor' είναι παραλλαγή του 'supervisor' και **επιβλέπει/εποπτεύει** άλλους 'supervisors'.

K.B.

«ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ»
Το «Ορόγραμμα» είναι διμηνιαία έκδοση της Ελληνικής Εταιρείας Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ) για την αλληλοενημέρωση των μελών της και ευρύτερου κύκλου αποδεκτών για θέματα της Ελληνικής Γλώσσας και Ορολογίας.
Ιδιοκτήτης: Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ)
Εκδότης: Κ. Ε. Βαλεοντής, Πρόεδρος της ΕΛΕΤΟ
Συντάκτες κειμένων φύλλου: Κώστας Βαλεοντής, Κατερίνα Τοράκη
Εκδοτική Ομάδα: Κώστας Βαλεοντής, Θεόφιλος Βαμβάκος, Γιώργος Τσιάμας, Μιχάλης Καραμιχάλης, Τάνια Βαλεοντή
Τηλέφωνα: 6974321009, 210-8662069
Ηλ-Ταχυδρομείο: valeonti@otenet.gr
Ιστότοπος: http://www.eleto.gr/gr/orogramma.htm
Γίνονται δεκτές συνεργασίες. Απαραίτητες προϋποθέσεις τα κείμενα να είναι σε επεξεργάσιμη ηλεκτρονική μορφή, σύντομα και έτοιμα για δημοσίευση δίχως να απαιτείται περαιτέρω επεξεργασία.
Τα δημοσιεύματα που προσυπογράφονται με αρχικά απηχούν τις προσωπικές απόψεις του/της συντάκτη/συντάκτριας τους, το πλήρες όνομα του/της οποίου/οποίας περιλαμβάνεται στους συντάκτες του εκάστοτε φύλλου.
Τα θέματα των άρθρων της «ΓΩΝΙΑΣ ΤΟΥ ΓΕΣΥ» έχουν συζητηθεί στο ΓΕΣΥ και η δημοσίευση γίνεται ύστερα από απόφασή του.
Επιτρέπεται η αναδημοσίευση ή η αναπαραγωγή κειμένων του «Ο» με την υποχρέωση αφενός να αναφέρεται η πηγή των κειμένων και αφετέρου, προκειμένου περί ολόκληρων άρθρων, να εξακολουθήσουν αυτά να διατίθενται δωρεάν σε κάθε ενδιαφερόμενο χωρίς καμιά δέσμευση σε αντίθετη περίπτωση χρειάζεται άδεια της ΕΛΕΤΟ.